

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

**за матеріалами V Всеукраїнської
науково-практичної конференції**

***«СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ
ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ, АУДИТУ Й
ОПОДАТКУВАННЯ СУБ'ЄКТІВ
ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ:
ТЕОРЕТИЧНІ, ПРАКТИЧНІ
ТА ОСВІТЯНСЬКІ АСПЕКТИ»***

30-31 березня 2021 р.

м. Дніпро

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Інститут модернізації змісту освіти
Національна металургійна академія України
Національний технічний університет «Дніпровська політехніка»
Полтавський державний аграрний університет

Збірник наукових праць за матеріалами
V Всеукраїнської науково-практичної конференції

«СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ
ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ, АУДИТУ Й ОПОДАТКУВАННЯ
СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ:
ТЕОРЕТИЧНІ, ПРАКТИЧНІ ТА ОСВІТЯНСЬКІ АСПЕКТИ»

30-31 березня 2021 р.

м. Дніпро

УДК 657:35.073.526:65.01:336.2:005

Сучасні проблеми обліку, аналізу, аудиту й оподаткування суб'єктів господарської діяльності: теоретичні, практичні та освітні аспекти: Збірник наукових праць за матеріалами V Всеукраїнської науково-практичної конференції (30-31 березня 2021 р.). – Дніпро: НМетАУ, 2021. – 515 с.

У збірнику містяться матеріали V Всеукраїнської науково-практичної конференції «Сучасні проблеми обліку, аналізу, аудиту й оподаткування суб'єктів господарської діяльності: теоретичні, практичні та освітні аспекти» (30-31 березня 2021 р.).

Для науковців, викладачів, фахівців-практиків, студентів економічних спеціальностей.

Організаційний комітет конференції:

Ковальчук К.Ф., д.е.н., проф., декан факультету економіки і менеджменту
НМетАУ – Голова організаційного комітету

Плаксієнко В.Я., д.е.н., проф., завідувач кафедри бухгалтерського обліку
та економічного контролю ПДАУ

Пашкевич М.С., д.е.н., проф., завідувач кафедри обліку і аудиту НТУ «ДП»

Король Г.О., к.е.н., проф., професор кафедри обліку і аудиту НМетАУ

Зелікман В.Д., к.т.н., доцент, завідувач кафедри обліку і аудиту НМетАУ

Акімова Т.В., к.е.н., доцент, доцент кафедри обліку і аудиту НМетАУ

Распопова Ю.О., к.е.н., доцент, доцент кафедри обліку і аудиту НМетАУ

Сокольська Р.Б., к.е.н., доцент, доцент кафедри обліку і аудиту НМетАУ

Матеріали подано в авторській редакції. За зміст і орфографію матеріалів, додержання норм авторського права, достовірність наведених фактичних даних, посилань на джерела, імен та назв несуть відповідальність автори матеріалів.

Редакція не завжди поділяє думку автора матеріалу.

При використанні матеріалів Конференції посилання на авторів і видання є обов'язковим.

<i>Єршова Н.Ю.</i> Аналітичне забезпечення інвестиційної діяльності суб'єктів господарювання.....	193
<i>Кічурчак М.В.</i> Аналітична оцінка стану просторової концентрації ринку банківських депозитів в економіці України.....	197
<i>Клепанчук О.Ю.</i> До питання кон'юнктурного аналізу внутрішнього товарного ринку.....	201
<i>Кравцова А.А., научный руководитель Пригодич И.А.</i> Сравнительный анализ моделей прогнозирования вероятности банкротства организации.....	207
<i>Летуча О.В., Корсунська О.С.</i> Міжнародні стандарти аналізу у системі антикризового управління підприємством в умовах глобалізації економіки.....	212
<i>Олійник Н.М., Верцюх Є.В., Макаренко С.М.</i> Діагностика ймовірності банкрутства як складова забезпечення сталого соціально-економічного розвитку підприємства.....	216
<i>Павлішина Н.М.</i> Аналітичне забезпечення діяльності суб'єктів господарювання засобами маркетингу.....	220
<i>Решетняк О.І., Лободін Р.О.</i> Організація обліково-інформаційної системи забезпечення економічної безпеки підприємства.....	224
<i>Савастєєва О.М.</i> Фінансовий аналіз як інструмент визначення фінансової стратегії суб'єкта господарювання.....	227
<i>Терлецька В.О.</i> Методичні підходи до оцінювання венчурних проєктів.....	230
<i>Тютюнник С.В., Тютюнник Ю.М.</i> Методичні підходи в оцінюванні факторів формування показників ефективності використання оборотних активів підприємства.....	234
<i>Фаринович І.В.</i> Аналізування кредитного портфеля АТ «ОЩАДБАНК».....	238
<i>Posternak I.M., Posternak S.A.</i> Analytical support of strategic development urban planning enterprises.....	241
<i>Секція 3. МЕТОДОЛОГІЯ АУДИТУ ТА ПРОБЛЕМИ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ АУДИТОРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....</i>	246
<i>Галетій Є.О., науковий керівник Нежива М.О.</i> Нові технології в аудиті.....	246

*К.е.н., доцент Тютюнник С.В.
професор кафедри бухгалтерського обліку та економічного контролю,
к.е.н., доцент Тютюнник Ю.М.
професор кафедри економічної теорії та економічних досліджень,
Полтавський державний аграрний університет
м. Полтава
E-mail: tyutyunnik.sveta@ukr.net*

МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ В ОЦІНЮВАННІ ФАКТОРІВ ФОРМУВАННЯ ПОКАЗНИКІВ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ОБОРОТНИХ АКТИВІВ ПІДПРИЄМСТВА

Відповідно до НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», оборотні активи – гроші та їх еквіваленти, що не обмежені у використанні, а також інші активи, призначені для реалізації чи використання протягом операційного циклу чи протягом дванадцяти місяців з дати балансу [1].

Основним призначенням оборотних активів підприємства є забезпечення безперервності виробничого процесу. Вони, як правило, мають велику частку в загальній валюті балансу. Це наймобільніша частина майна, від стану і раціонального використання якої багато в чому залежать результати господарської діяльності та фінансовий стан підприємства [2, с. 80-81]. У зв'язку з цим виникає потреба в поглибленому аналізі оборотних активів шляхом визначення впливу факторів на зміну показників ефективності їх використання, а також розробці управлінських рішень за результатами аналізу.

Пропонуємо проводити оцінювання ефективності використання оборотних активів шляхом розрахунку за даними форми № 1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)» та форми № 2 «Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)» системи показників (табл. 1), а також дослідження впливу факторів на зміну цих показників із метою виявлення резервів підвищення ефективності їх використання.

Показники ефективності використання оборотних активів підприємства

Показник	Порядок розрахунку за даними фінансової звітності
Одержано в розрахунку на 1 грн середньорічної вартості оборотних активів, грн / грн:	
чистого доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	$\frac{\text{ф. № 2: ряд. 2000, гр. 3}}{\text{ф. № 1: (ряд. 1195, гр. 3 + ряд. 1195, гр. 4)} \div 2}$
валового прибутку	$\frac{\text{ф. № 2: ряд. 2090, гр. 3}}{\text{ф. № 1: (ряд. 1195, гр. 3 + ряд. 1195, гр. 4)} \div 2}$
прибутку від операційної діяльності	$\frac{\text{ф. № 2: ряд. 2190, гр. 3}}{\text{ф. № 1: (ряд. 1195, гр. 3 + ряд. 1195, гр. 4)} \div 2}$
прибутку до оподаткування	$\frac{\text{ф. № 2: ряд. 2290, гр. 3}}{\text{ф. № 1: (ряд. 1195, гр. 3 + ряд. 1195, гр. 4)} \div 2}$
чистого прибутку	$\frac{\text{ф. № 2: ряд. 2350, гр. 3}}{\text{ф. № 1: (ряд. 1195, гр. 3 + ряд. 1195, гр. 4)} \div 2}$

У процесі поглибленого аналізу важливим є пошук відповіді на питання, за рахунок яких факторів сформувалися результативні показники діяльності підприємства. З цією метою пропонуємо методичну схему дослідження впливу факторів на зміну показників ефективності використання оборотних активів. Вихідна інформація для розрахунку представлена в табл. 2.

Вихідна інформація для факторного аналізу показників ефективності використання оборотних активів підприємства

Показник	Умовні позначення	Порядок розрахунку за даними фінансової звітності
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), тис. грн	ЧД	ф. № 2: ряд. 2000, гр. 3
Чистий прибуток, тис. грн	ЧП	ф. № 2: ряд. 2350, гр. 3
Середньорічна вартість оборотних активів, тис. грн	ОА	$\text{ф. № 1: (ряд. 1195, гр. 3 + ряд. 1195, гр. 4)} \div 2$
Ефективність використання оборотних активів за чистим доходом, грн / грн	Ечд	$\frac{\text{ф. № 2: ряд. 2000, гр. 3}}{\text{ф. № 1: (ряд. 1195, гр. 3 + ряд. 1195, гр. 4)} \div 2}$
Ефективність використання оборотних активів за чистим прибутком, грн / грн	Ечп	$\frac{\text{ф. № 2: ряд. 2350, гр. 3}}{\text{ф. № 1: (ряд. 1195, гр. 3 + ряд. 1195, гр. 4)} \div 2}$

Використовуючи інформацію, наведену в табл. 2, проводиться детермінований факторний аналіз показників ефективності використання оборотних активів за допомогою способу ланцюгових підстановок.

1. Кратна модель факторного аналізу показника одержання чистого доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) у розрахунку на 1 грн середньорічної вартості оборотних активів (Ечд):

$$E_{чд} = ЧД \div ОА, \quad (1)$$

де ЧД – чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг);

ОА – середньорічна вартість оборотних активів.

Розрахунок умовного значення результативного показника, грн / грн:

$$E_{чд_{ум}} = ЧД_1 \div ОА_0. \quad (2)$$

Загальна зміна (+,-) показника одержання чистого доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) у розрахунку на 1 грн середньорічної вартості оборотних активів, грн / грн:

$$\Delta E_{чд} = E_{чд1} - E_{чд0}, \quad (3)$$

у тому числі за рахунок факторів:

1) чистого доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг):

$$\Delta E_{чдчд} = E_{чд_{ум}} - E_{чд0}; \quad (4)$$

2) середньорічної вартості оборотних активів:

$$\Delta E_{чдоа} = E_{чд1} - E_{чд_{ум}}. \quad (5)$$

Перевірка розрахунку:

$$\Delta E_{чд} = \Delta E_{чдчд} + \Delta E_{чдоа}. \quad (6)$$

2. Кратна модель факторного аналізу показника одержання чистого прибутку в розрахунку на 1 грн середньорічної вартості оборотних активів (Ечп):

$$E_{чп} = ЧП \div ОА, \quad (7)$$

де ЧП – чистий прибуток;

ОА – середньорічна вартість оборотних активів.

Розрахунок умовного значення результативного показника, грн / грн:

$$E_{чп_{ум}} = ЧП_1 \div ОА_0. \quad (8)$$

Загальна зміна (+,-) показника одержання чистого прибутку в розрахунку

на 1 грн оборотних активів, грн / грн:

$$\Delta E_{чп} = E_{чпI} - E_{чп0}, \quad (9)$$

у тому числі за рахунок факторів:

1) чистого прибутку:

$$\Delta E_{чпчп} = E_{чп_{ум}} - E_{чп0}; \quad (10)$$

2) середньорічної вартості оборотних активів:

$$\Delta E_{чпоа} = E_{чпI} - E_{чп_{ум}}. \quad (11)$$

Перевірка розрахунку:

$$\Delta E_{чп} = \Delta E_{чпчп} + \Delta E_{чпоа}. \quad (12)$$

За результатами аналізу формулюються висновки, виявляються фактори, які здійснити позитивний вплив, а також фактори, під впливом яких знизилася ефективність використання оборотних активів. Шляхами підвищення ефективності використання оборотних активів підприємства є:

- інтенсифікація виробництва, що забезпечить зменшення тривалості виробничого циклу;
- удосконалення системи організації матеріально-технічного постачання;
- розширення системи маркетингових досліджень, які спрямовані на забезпечення більш швидкого руху товарів від виробника до споживача;
- прискорення відвантаження продукції та раціоналізація в оформленні розрахункових документів;
- розробка заходів, які забезпечать скорочення часу знаходження коштів у дебіторській заборгованості.

Список використаних джерел

1. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: наказ Міністерства фінансів України від 7 лютого 2013 р. № 73 / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text> (дата звернення: 19.03.2021).
2. Тютюнник Ю.М., Дорогань-Писаренко Л.О., Тютюнник С.В. Фінансовий аналіз : навч. посіб. Полтава : Видавництво ПП «Астроя», 2020. 434 с.